ತರಗು, ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ತುಂಡು ಮಾಡಿದ ಹಳೆಯ (ಬೇಡವಾದ) ಕಾಗದದ ಹಾಳೆಗಳನ್ನು ಮೂರನೆ ಒಂದು ಭಾಗದಷ್ಟಾದರೂ ಬೆರೆಸಿ, ಆರರಿಂದ ಎಂಟು ಬಾರಿಯಾದರೂ ತಿರುವಿ 40 ರಿಂದ 45 ದಿನಗಳ ನಂತರ ಎರೆಹುಳುಗಳಿಗ ಆಹಾರವಾಗಿ ಬಳಸಬಹುದು.

ಎರೆಹುಳುಗಳನ್ನು ಸಾಕುವ ವಿಧಾನ

1. ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ತಯಾರಿಸಿಕೊಂಡ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ತೊಟ್ಟಿಗಳಿಗೆ ತುಂಬಿ ಬದಲಿಗೆ ಸಾಕಾಣಿಕೆಗೆ ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೊಟ್ಟಿಡಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದಲ್ಲಿ ತೊಟ್ಟಿಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಉದ್ದ, ಮೂರಡಿ ಅಗಲ ಮತ್ತು ಎರಡಡಿ ಎತ್ತರದ ರಾಶಿಗಳನ್ನು ಭದ್ರವಾದ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಶೇಖರಿಸಬಹುದು.
2. ತೊಟ್ಟಿಯ ಮೇಲ್ಭಾಗ ಅಥವಾ ರಾಶಿಯ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ (8 ಅಡಿ ಉದ್ದ, 3 ಅಡಿ ಅಗಲ, 2 ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ರಾಶಿಗೆ) ಎರಡರಿಂದ ಮೂರು ಕೆ.ಗ್ರಾಂ. ಎರೆಹುಳುಗಳನ್ನು ಬಿಡಬಹುದು.
3. ಬೇಕಿದ್ದಲ್ಲಿ ತೊಟ್ಟಿಯ ರಾಶಿಯ ಮೇಲ್ಭಾಗವನ್ನು ಮೂರರಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಅಂಗುಲ ಒಣ ಹುಲ್ಲಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚಿದಲ್ಲಿ ಪದೇ ಪದೇ ನೀರು ಹಾಕುವುದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಎರೆಹುಳುಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆಗೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ದೊರಕುವುದು.
4. ಹತ್ತು ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಮೇಲಿನ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಸರಿಸಿ ಮೇಲೆ ಶೇಖರಣೆಯಾದ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು (ಎರೆಹುಳುಗಳನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ) ನೀರು ಹಾಕುವ ಮುನ್ನ ಹೊರಗೆ ತೆಗೆದು, ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಶೇಖರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವು ದರಿಂದ ನೀರು ಹಾಕಿದಾಗ ಗೊಬ್ಬರವು ಕರಗಿ ಒಳಗಿದ್ದ ತಿನ್ನದಿರುವ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಬೆರೆಯುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಎರೆಹುಳುಗಳು ಚಟುವಟಿಕೆಗೆ ಕುಂದುಬಾರದು ಮತ್ತು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸುವುದೂ ಸುಲಭ.
5. ತೊಟ್ಟಿಯ ತಳದಲ್ಲಿ 1/6 ಭಾಗದಷ್ಟು ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಸ್ತುಗಳು ಇದ್ದಾಗ ಇದನ್ನು (ಹುಳುಗಳೊಡನೆ) ಹೊರತೆಗೆದು, ಮೊದಲೇ ತಯಾರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ತೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಹರಡಬೇಕು.
6. ಎರೆಹುಳುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಬಹಳವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಎರಡು ಮೂರು ಭಾಗವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತೊಟ್ಟಿಗಳಿಗೆ ತುಂಬಬೇಕು.
7. ಪದೇ ಪದೇ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ಗುಡ್ಡೆ ಹಾಕಿದ ಗೊಬ್ಬರದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಮರಿಗಳು ಮತ್ತು ತತ್ತಿಗಳು (ಮೊಟ್ಟೆಗಳು) ಇರುವುವು. ಅವುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಗೊಬ್ಬರದ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲೇ ಒಂದು ಚೆಂಡಿನ (ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಚೆಂಡು) ಗಾತ್ರದ ಸಗಣಿಯ ಮುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಹೂತಿಟ್ಟು, ಜಾಗದ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಕಡ್ಡಿಗಳನ್ನು (ಹಂಚಿಕಡ್ಡಿ ಅಥವಾ ತೆಂಗಿನ ಕಡ್ಡಿ) ನೆಟ್ಟು ಎರಡು ವಾರಗಳ ನಂತರ ಈ ಸಗಣಿಯ ಉಂಡೆಗಳನ್ನು ಹೊರತೆಗೆದರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಮರಿಗಳು ಸೇರಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಹುಳುಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಬೇಕು.
8. ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸಿ, ಬೇಕಿದ್ದಲ್ಲಿ ಜರಡಿ ಮಾಡಿ ಚೀಲಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಟ್ಟು ಬೇಕಾದಾಗ ಬಳಸಬಹುದು. ಈ ರೀತಿ ತೇವಾಂಶ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಇಟ್ಟಲ್ಲಿ, ಒಂದು ವರ್ಷವಾದರೂ ಗೊಬ್ಬರದ ಗುಣಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಎರೆಹುಳು ಸಾಕಣೆ ಮತ್ತು ಎರೆಗೊಬ್ಬರ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳು

1. ಇಲಿ, ಬೆಕ್ಕು, ಪಕ್ಷಿ, ಹೆಗ್ಗಣಗಳು ಎರೆಹುಳುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವುದರಿಂದ, ಇವುಗಳ ಕಾಟದಿಂದ ಕಾಪಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮುಖ್ಯ. ಸಾಕುವಳಿಯನ್ನು ಸಿಮೆಂಟ್ ಅಥವಾ ಕಲ್ಲು ಚಪ್ಪಡಿಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ತೊಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದಲ್ಲಿ ಎರೆಹುಳುಗಳನ್ನು ಈ ಶತ್ರುಗಳಿಂದ ಕಾಪಾಡಬಹುದು. ಇಂತಹ ತೊಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಕಬ್ಬಿಣದ ಜಾಲರಿಯಿಂದ ಮುಚ್ಚುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ
2. ಒಂದು ವೇಳೆ ಇರುವೆಗಳ ಕಾಟವಿದ್ದಲ್ಲಿ ತೊಟ್ಟಿಗಳ ಸುತ್ತಲೂ ಸಣ್ಣದಾದ ಕಾಲುವೆ ಮಾಡಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ನೀರಿರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ತೊಟ್ಟಿಗಳ ಗೋಡೆಯ ಹೊರ ಭಾಗದ ಮೇಲೆ 'ಗ್ರೀಸ್' ಅಥವಾ ಕೀಲೆಣ್ಣೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ದಾಳಿ ಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದು.
3. ತ್ಯಾಜ್ಯವು ಯಾವಾಗಲೂ ಸಡಿಲವಾಗಿರಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಗಾಳಿ ಸಂಚಾರ ಚೆನ್ನಾಗಿರಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಎರೆಹುಳುಗಳಿಗೂ ಬೇಕಾದ ಆಮ್ಲಜನಕವು ದೊರೆಯುವುದಲ್ಲದೆ, ಅನೇಕ ಉಪಯುಕ್ತ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಜೀವಿಗಳೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತವೆ.
4. ನೀರು ಹೆಚ್ಚಾದಲ್ಲಿ, ಎರೆಹುಳುಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆ ಕುಂದುವುದು. ಅನೇಕ ಸಲ, ಎರೆಹುಳುಗಳು ತೊಟ್ಟಿಯಿಂದ ಹೊರಹೋಗುತ್ತವೆ ಅಥವಾ ಸಾಯುತ್ತವೆ. ನೀರು ಹಾಕುವಾಗ ಹಸಿ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಸರಿಯಾಗಿ ಗಮನಿಸಿ ನೀರು ಹಾಕಬೇಕು. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮಳೆಯ ನೀರು ತೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತರೆ ಎರೆಹುಳುಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ತೊಟ್ಟಿಗಳ ಮೇಲೆ ಚಪ್ಪರ ಹಾಕುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮೋಡ ಕವಿದಾಗ ತೊಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಹಾಳೆಯಿಂದ ಮುಚ್ಚಬೇಕು.

ಎರೆ ಜಲ

ಎರೆಗೊಬ್ಬರ ತಯಾರಿಸುವ ತೊಟ್ಟಿಯ ತಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೊಳವೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಬೇಕು. ಗೊಬ್ಬರದ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ನೀರಿನ ಅಂಶಕ್ಕಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿನ ನೀರನ್ನು ಸಿಂಪರಿಸಿದಾಗ ಹೆಚ್ಚಾದ ನೀರು ಬಸಿದು ಕೊಳವೆಯ ಮೂಲಕ ಹೊರಬರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಎರೆಗೊಬ್ಬರದ ನೀರು/ ಎರೆಜಲ ಅಥವಾ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಟೀ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. 250–300 ಲೀ. ಗಾತ್ರದ ಸಿಮೆಂಟ್ ತೊಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಳವೆಯ ಕೆಳಗೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಎರೆಜಲವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೇವಿನ ಎಲೆಗಳು, ಹೊಂಗೆ, ಗ್ಲಿರಿಸಿಡಿಯಾ, ಲಾಂಟಾನಾ, ಪಾರ್ಥೇನಿಯಂ ಸೊಪ್ಪನ್ನಾಗಲಿ 20–30 ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಕೊಳೆಯಲು ಬಿಡಬೇಕು. ಸಗಣಿ ಮತ್ತು ಗೋಮೂತ್ರವನ್ನು ಸೇರಿಸಬಹುದು. ಇವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಳಿತ ಮೇಲೆ ಇದನ್ನು ಸೋದಿಸಿ ಅವಶ್ಯಕತೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ನೀರನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಗಿಡಬಳ್ಳಿಗಳ ಮೇಲೆ ಸಿಂಪರಿಸಬೇಕು ಅಥವಾ ನೀರಾವರಿಯ ಮೂಲಕ ಬಳಸಬಹುದು.

ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ :
ಐ.ಸಿ.ಎ.ಆರ್. ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರ, ರಾಮನಗರ
ಚಂದೂರಾಯನ ಹಳ್ಳಿ, ಕಲ್ಯಾ ಪೋಸ್ಟ್, ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು,
ರಾಮನಗರ ಜಿಲ್ಲೆ–562120
ದೂರವಾಣಿ: 080 – 29899388
ಮಿಂಚಂಚೆ : kvkramanagara@gmail.com
ವೆಬ್‌ಸೈಟ್:www.kvkramanagara.com

ಸುಸ್ಥಿರ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಎರೆ ಗೊಬ್ಬರದ ಬಳಕೆ

ಲೇಖಕರು :
ಶ್ರೀಮತಿ ಪ್ರೀತು ಡಿ.ಸಿ.
ಡಾ|| ಸವಿತಾ ಎಸ್.ಎಂ.
ಡಾ|| ದಿನೇಶ್ ಎಂ.ಎಸ್.
ಡಾ|| ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದ್ ಬಿ.ಎಸ್.
ಡಾ|| ಲತಾ ಆರ್.ಕುಲಕರ್ಣಿ

2018–19

ಐ.ಸಿ.ಎ.ಆರ್. ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರ
ರಾಮನಗರ

ಸುಸ್ಥಿರ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಎರೆ ಗೊಬ್ಬರದ ಬಳಕೆ

ಮಿತಿ ಮೀರಿದ ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರ, ಕೀಟನಾಶಕ ಮತ್ತು ಕಳೆನಾಶಕ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಮಣ್ಣಿನ ಸಾರ ಕ್ಷೀಣಿಸುವುದಲ್ಲದೆ, ನೀರು ಹಾಗೂ ಪರಿಸರದ ಮೇಲೆ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿದೆ. ಬೆಳೆದ ಆಹಾರವು ಹಾನಿಕಾರಕ ರಾಸಾಯನಿಕಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಮನುಷ್ಯನ ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಶೇಕಡಾ 25 ರಿಂದ 50 ರಷ್ಟು ಕಡಿತಗೊಳಿಸಿ, ಸಂಯೋಜಿತವಾಗಿ ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರ ಬಳಸುವುದರಿಂದ ದೀರ್ಘಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು ಖಂಡಿತ ಸಾಧ್ಯ.

ಎರೆಹುಳು ಗೊಬ್ಬರ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶ. ಎಲ್ಲಾ ವಿಧವಾದ ಕಳೆಯಬಹುದಾದ ಪ್ರಾಕೃತಿಯ ಸಾವಯವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕಸವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸದೇ ಅವುಗಳನ್ನು ಎರೆಹುಳುಗಳ ಆಹಾರವಾಗಿ ಬಳಸಲು ಸಾಧ್ಯ. ಈ ವಸ್ತುಗಳು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ಖಜಾನೆಯೇ ಆಗಿರುವುದು. ಭೂಮಿಯ ಕರುಳು, ರೈತನ ಮಿತ್ರ ಎಂದು ಕರೆಸಿಕೊಂಡ ಎರೆಹುಳುಗಳು, ಈ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಕೃತಿ ನೀಡಿರುವ ಒಂದು ಕಾರ್ಖಾನೆಯಾಗಿ ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಅನುಕೂಲ ಜೀವಿಗಳಾಗಿ

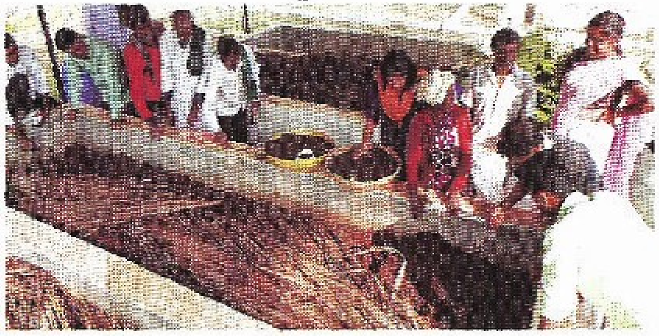

ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕೆಲವು ವಿದೇಶಿ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಎರೆಹುಳುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದಲ್ಲಿ, ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮತ್ತು ಸಸ್ಯಮೂಲವಾದ ಯಾವುದೇ ಪದಾರ್ಥದಿಂದ ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ರೈತರು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ದೊರಕುವ ಕೃಷಿ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳಿಂದ ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಎರೆಹುಳು ಗೊಬ್ಬರ ತಯಾರಿಸಿ ತಮ್ಮ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಬಳಸಬಹುದು. ಈಗ ಎರೆಹುಳು ಗೊಬ್ಬರಕ್ಕೆ ಅಪಾರ ಬೇಡಿಕೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ವಾಣಿಜ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಲಾಭ ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಎರೆಹುಳು

ಎರೆಹುಳು ತುಂಬಾ ಸಣ್ಣ ದೇಹದ ಪ್ರಾಣಿ. ಆದುದರಿಂದ ಇದರ ಆಹಾರದ ಅಗತ್ಯತೆಯೂ ಕಡಿಮೆ. ಮಿತಿಮೀರಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಔದ್ಯೋಗಿಕರಣಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ತ್ಯಾಜ್ಯವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಗೊಬ್ಬರವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲು ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಎರೆಹುಳುಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಇವುಗಳ ವಂಶವೃದ್ಧಿಯಾಗಲು ಅವುಗಳ ಸಾಕಾಣಿಕೆಯ ರೀತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಇದನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಎರೆಹುಳುಗಳ ಜೈವಿಕ ಕ್ರಿಯೆ, ಅವುಗಳ ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿ ಮತ್ತು ವಾಸಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಅರಿತಿರಬೇಕು. ಮೂರು ಜಾತಿಯ ಎರೆ ಹುಳುಗಳನ್ನು, ಸಾವಯವ ವಸ್ತುಗಳ ವಿಘಟನೆಯ ಜೀವಂತ ಯಂತ್ರಗಳೆಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ಐಸೀನಿಯಾ ಫೀಟಿಡಾ, ಯೂಡ್ರಿಲಸ್ ಯುಜೀನಿಯಾ, ಪೆರಿಯೋನಿಕ್ಸ್ ಎಕ್ಸ್‌ಕವೇಟಸ್ ಮತ್ತು ಪೆಯೋನಿಕ್ಸ್ ಸ್ಯಾಂಸಿಬ್ಯಾರಿಕಸ್ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಎರೆಹುಳುಗಳನ್ನು ಎರೆ ಗೊಬ್ಬರ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಎರೆಹುಳು ದೇಹದಿಂದ ಬರುವ ಹಿಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನಲ್ಲಿ ವರ್ಮಿಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ (vermicompost) ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಎರೆಗೊಬ್ಬರವೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಎರೆಹುಳುಗಳ ಆಹಾರ ಮಿಶ್ರಣ

ಕಳೆಯುವ (ಕುಂದುವ) ಯಾವ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನಾಗಲೀ ಎರೆಹುಳುಗಳ ಆಹಾರವನ್ನಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ದನಕರು, ಕುರಿ, ಹಂದಿ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸಗಣಿ ಎರೆಹುಳುಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಆಹಾರ. ಕೋಳಿಯ ಹಿಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಎರೆಗೊಬ್ಬರ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಮೊದಲು ಕೋಳಿ ಹಿಕ್ಕೆಯ ಲವಣದ ಅಂಶವನ್ನು ತೆಗೆಯಲು ಹೆಚ್ಚು ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಲವಣದ ಅಂಶವನ್ನ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಇದನ್ನು ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಇದಲ್ಲದೆ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಖರಣೆಯಾಗುವ ತರಕಾರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಹಣ್ಣುಕಾಯಿಗಳ ಸಿಪ್ಪೆ, ಹೊಲಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಹುಲ್ಲು, ಸೊಪ್ಪು, ಕೃಷಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿಂದ ಬರುವ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿಂದ ಬರುವ ತಾಜ್ಯ ವಸ್ತುಗಳು ಹೀಗೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ವಸ್ತುಗಳು ಕೂಡ ಎರೆಹುಳುಗಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಆಹಾರದ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ತೇವಾಂಶ ಹೆಚ್ಚು ಇರುವ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಎರೆಹುಳುಗಳಿಗೆ ಆಹಾರವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಒಣಗಿದ ಎಲೆಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಅಥವ ಹಳೆಯ ಕಾಗದಗಳ ತುಂಡುಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಮಿಶ್ರಣವಾಗಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ತೇವಾಂಶವನ್ನು ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಎರೆಹುಳುಗಳ ಸೇವನೆಯಿಂದಾಗಿ ಇವೂ ಕೂಡ ಗೊಬ್ಬರವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಶೇಖರಣಾ ತೊಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಎರೆಹುಳುಗಳ ಸೇವನೆಯಿಂದ, ತ್ಯಾಜ್ಯವಸ್ತುಗಳ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ಬರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಗೊಬ್ಬರವು ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಶೇಖರಣೆಯಾಗುವುದು. ಹೀಗೆ ಶೇಖರಣೆಯಾದ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಕೈಯಿಂದ ಸರಿಸಿ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇದರಿಂದ ಎರೆಹುಳುಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ನೀರು ಸಿಂಪರಿಸಿದಾಗ ಗೊಬ್ಬರದ ಅಂಶವು ತಿನ್ನುವ ಆಹಾರದೊಡನೆ ಸೇರುವುದನ್ನು ತಡೆಯಬಹುದು. ಈ ರೀತಿ ಕಡಿಮೆಯಾದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಬಾರದು.

ಎರೆಹುಳುಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ 15-20 ದಿನಗಳು ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಶೇಖರಿಸಿರುವ ತ್ಯಾಜ್ಯವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಎರಡು – ಮೂರು ಸಾರಿ ನಾಲ್ಕರಿಂದ ಐದು ದಿನಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಮೇಲೆ ಕೆಳಗೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಶೇಖರಿಸಿರುವ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣಾಂಶ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಿತರ ಅನಿಲಗಳು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ಒತ್ತಡ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಎರೆಹುಳುಗಳು ಸಾಯುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಬಹುದು. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವಸ್ತುಗಳ ತೇವಾಂಶ ಸುಮಾರು 40–60% ಇರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನ ಬಳಸುವ ಚೀಲ, ಪೆಟ್ಟಿಗೆ, ತೊಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನವರೆಗೂ ತುಂಬಿ ಎರೆಹುಳುಗಳನ್ನು ಬಿಡಲು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕು. 3 ಮೀ.x1 ಮೀ.x0.6 ಮೀ ತೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಮೂರರಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ಹುಳುಗಳನ್ನು ಬಿಡಬಹುದು. ಎರೆಗೊಬ್ಬರ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಬಳಸುವ ಎರೆಹುಳುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಮೂರರಿಂದ ಆರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಟ 40 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ತಿಂದ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 5 ರಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ತನ್ನ ದೇಹದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಉಳಿದೆಲ್ಲವನ್ನು (ಶೇಕಡಾ 95) ಅಂಟು ದ್ರವಮಿಶ್ರಿ ಹಿಕ್ಕೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೊರಹಾಕುವುದು. ಒಂದು ಎರೆಹುಳುವು ತನ್ನ ದೇಹದ ಎರಡರಿಂದ ಐದರಷ್ಟು ತೂಕದ ಆಹಾರವನ್ನು ಒಂದು ದಿನಕ್ಕೆ ಸೇವಿಸುತ್ತ ಅಂದರೆ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. ಎರೆಹುಳುಗಳು ಒಂದು ದಿನ ಶೇಕಡಾ 60 ರಷ್ಟು ತೇವಾಂಶವಿರುವ 5 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. ತೂಕದ ತ್ಯಾಜ್ಯವಸ್ತುಗಳ ಸೇವಿಸುತ್ತವೆ. 90 ರಿಂದ 120 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಎರೆಗೊಬ್ಬರ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದ

ಎರೆಗೊಬ್ಬರದ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಟ ಎರಡು ತೊಟ್ಟಿಗಳಾದರು ಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಒಂದು ತೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಎರೆಹುಳುಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆಯಿಂದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಸ್ತುಗಳು ಗೊಬ್ಬರವಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯ ತೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕರಣೆ ಮಾಡಿ ಎರೆಹುಳುಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಆಹಾರವಾಗುವಂ ಹದಗೊಳಿಸಬಹುದು. ಎರೆಹುಳುಗಳು ಸಾವಯವ ಪದಾರ್ಥವನ ಆಹಾರವಾಗಿ ಸೇವಿಸಿದಾಗ ಅವುಗಳ ಅನ್ನನಾಳದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸೂಕ್ಷ್ ಜೀವಿಗಳು ಜೀರ್ಣವಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಿತರ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಜೀವಿಗಳ ನೆಲ ಉತ್ತೇಜನ ಸಿಗುವುದು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಎರೆಗೊಬ್ಬ (vermicompost) ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಜೀವಿಗಳ ಖಜಾನೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಾ ಎರೆ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದಾಗ ಮಣ್ಣಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಕೃತಿ ಸಮತೋಲನೆಯನ್ನು ತುಂಬಿ ಭೂಮಿಗೆ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ನೀಡಿದಂತಾಗುತ್ತ

ಎರೆಹುಳುಗಳ ಸೇವನೆಗೆ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ವಿಧಾನ

1. ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲೂ ಸಿಗುವ ಕಳೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಸಸ್ಯಜನ್ಯ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ ಒಂದುಗೂಡಿಸಿ, ಸಗಣಿ ಅಥವಾ ಗೋಬರ್ ಗ್ಯಾಸ್ ಬಗ್ಗಡವನ ಸಸ್ಯಗಳ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳೊಡನೆ ಬೆರೆಸಿ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ರಾಶಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಇದರ ತೇವಾಂಶವು ಶೇಕಡಾ 60 ರಷ್ಟಿರಬೇಕು (ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಕೈಗೆ ಒ ತಗುಲುವಂತಿರಬೇಕು). ಮೂರರಿಂದ ನಾಲ್ಕು ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ ನಾಲ್ಕು ಅಥವಾ ಐದು ದಿನಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ತಿರುವು ಹಾಕಬೇಕು. ಹೀ ತಯಾರಾದ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಎರೆಹುಳುಗಳಿಗೆ ಆಹಾರವಾಗಿ ಬಳಸಬಹುದ
2. ರೇಷ್ಮೆ ಹುಳುಗಳ ಹಿಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ರೇಷ್ಮೆ ಸಾಕಾಣಿಕೆಯ ಮತ್ತಿತರ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ ಬಳಸುವಾಗ, ಇದರೊಡನೆ ದನದ ಸಗಣಿ, ಇತರೇ ಸಸ್ಯಜನ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆರೆಸಿ, ತೇವಾಂಶವನ್ನು ಹದವಾಗಿಟ್ಟು, 40 ರಿಂದ 4 ದಿನಗಳವರೆಗೆ ತಿರುವು ನೀಡಿ ನಂತರ ಎರೆಹುಳುಗಳಿಗೆ ಆಹಾರವಾ ಬಳಸಬೇಕು. ರೇಷ್ಮೆ ಹಿಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣಾಂಶವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದು ಅದರೊಡನೆ ಬೆರೆತಿರುವ ಕೆಲವು ರಾಸಾಯನಿಕಗಳು ಮತ್ತು ಯೂರಿಕ ಆಮ್ಲದ ಅಂಶವು ಕಡಿಮೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯ ಬೇಕಾಗುವುದ
3. ಪಟ್ಟಣದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಅಂದರೆ ತರಕಾರಿ ಮತ್ತು ಹಣ್ಣಿನ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ ಕೃಷಿ ಮೂಲ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಬಳಸುವಾಗ ನೀರ ಸೋರಲಾರಂಭಿಸುವುದು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಗಾಳಿ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ತಡೆಯುಂಟ ಗುವುದಲ್ಲದೆ, ನೊಣಗಳ ಹಾವಳಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದು. ಗಾಳಿ ಸಂಚಾರವಿಲ್ಲ ಕಾರಣ ಅಮೋನಿಯಾ ಅನಿಲ ಮತ್ತು ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಸಲ್ಫೈಡ್ ಅನಿಲ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿ ದುರ್ವಾಸನೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವುದು. ಈ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ ಸಾರಜನಕದ ಅಂಶ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇಂಗಾಲದ ಅಂಶವನ ಒಳಗೂಡಿಸಲು, ತೆಂಗಿನ ನಾರಿನ ಪುಡಿ, ಮರದ ಹೊಟ್ಟು, ಒಣಹುಲ್